

Характеристика платіжних систем в банківській діяльності

Виконав:
Студент групи
Еф-14-1
Демченко Д.А.

Вступ

Невід'ємним спеціалізованим елементом практично всіх економічних операцій, що стосується передачі грошової вартості в обмін на товар, послугу або фінансовий актив, є **платіжні системи**.

Правова основа функціонування платіжних систем

Загальні засади функціонування платіжних систем в Україні регулюються Законами України "Про Національний банк України", "Про банки і банківську діяльність", "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні", "Про поштовий зв'язок", іншими законодавчими актами України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Відповідно до статті 1 Закону “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” *платіжна система* – це платіжна організація, члени платіжної системи та сукупність відносин, що виникають між ними при проведенні переказу коштів. Проведення переказу коштів є обов'язковою функцією, що має виконувати платіжна система.

Також платіжну систему можна представити у вигляді системи механізмів, які служать для переказу грошових коштів між суб'єктами господарювання, для розрахунку за платіжними зобов'язаннями, що виникають між ними. Платіжна система – це набір платіжних інструментів, банківських процедур і, як правило, міжбанківських систем переказу коштів, поєднання яких забезпечує грошовий обіг разом з інституційними та організаційними правилами та процедурами, що регламентують використання цих інструментів та механізмів.

Платіжна система

Внутрішньо-
державна

Міжнародна

Внутрішньо-державна платіжна система – це платіжна система, в якій платіжна організація є резидентом та яка здійснює свою діяльність і забезпечує проведення переказу грошей виключно в межах України.

Внутрішньодержавні платіжні системи поділяються на *банківські* та *небанківські*.

Банківські структури можуть створювати внутрішньобанківські платіжні системи грошових переказів, щоб забезпечити найбільш сприятливі умови щодо проходження платежів між установами, які належать до однієї групи.

До внутрішньодержавних банківських платіжних систем відносяться системи міжбанківських розрахунків, системи масових платежів та внутрішньобанківські платіжні системи.

Система міжбанківських розрахунків призначена для переказу коштів у межах України між банками на виконання зобов'язань їх клієнтів, а також власних зобов'язань цих банків.

До внутрішньо-державних платіжних систем, платіжними організаціями яких є банки, входять:

- "FLASHPAY" (забезпечення населенню України можливості швидко та зручно здійснювати через різноманітні канали (каси, платіжні термінали, Інтернет і т.д.) періодичні платежі за послуги комунальних підприємств, стаціонарного та мобільного телефонного зв'язку, доступу до Інтернет та кабельного телебачення, тощо), Публічне АТ "БАНК ФАМІЛЬНИЙ".

- Система термінових переказів “Швидка копійка” (власна платіжна система Ощадбанку, а допомогою якої можна здійснити переказ без відкриття рахунку за лічені хвилини).

- “ПРАВЕКС-ТЕЛЕГРАФ” (миттєвий переказ готівкових коштів через велику регіональну мережу банку - виплата одержувачу можлива буквально відразу після відправлення в будь-якому відділенні Банку по всій Україні).

- “The money” (Банк Финансовая Инициатива)

- “СОФТ”

Відповідно до статті 11 Закону України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні" Національний банк України має право створювати системи міжбанківських розрахунків, системи роздрібних платежів та інші види платіжних систем. Національний банк України забезпечує безперервне, надійне та ефективне функціонування і розвиток створених ним платіжних систем.

Створені Національним банком України платіжні системи є державними платіжними системами.

На сьогодні в Україні функціонують дві платіжні системи, платіжною організацією та розрахунковим банком яких є Національний банк України:

Національна платіжна система “Український платіжний простір”

Так, Національним банком України була проведена модернізація рішення платіжної системи, що базувалось на національних стандартах і забезпечено перехід на відкриті міжнародні стандарти.

Банки – учасники системи на сьогодні: ПАТ КБ “ПриватБанк”, ПАТ “СБЕРБАНК”, ПАТ “Державний ощадний банк України” тощо.

Система електронних платежів

Система електронних платежів Національного банку (СЕП) – державна банківська платіжна система, що забезпечує проведення міжбанківського переказу через рахунки, відкриті в Національному банку України.

СЕП забезпечує здійснення розрахунків у межах України між банками як за дорученнями клієнтів банків, так і за зобов'язаннями банків та інших учасників системи.

Базовим законом, що визначає загальні засади функціонування платіжних систем в Україні та загальний порядок проведення переказу коштів у межах України, є Закон України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”.

Цим Законом СЕП визначено державною системою міжбанківських розрахунків, а Національний банк України – платіжною організацією та розрахунковим банком СЕП.

Порядок функціонування СЕП визначається Національним банком України.

Міжнародна платіжна система - платіжна система, в якій платіжна організація може бути як резидентом, так і нерезидентом і яка здійснює свою діяльність на території двох і більше країн та забезпечує проведення переказу коштів у межах цієї платіжної системи, у тому числі з однієї країни в іншу. Близько 26 % платіжних карт світу припадає на долю MasterCard, 57 % володіє світовий лідер VISA, третя система, American Express, – трохи більше, ніж 13 %.

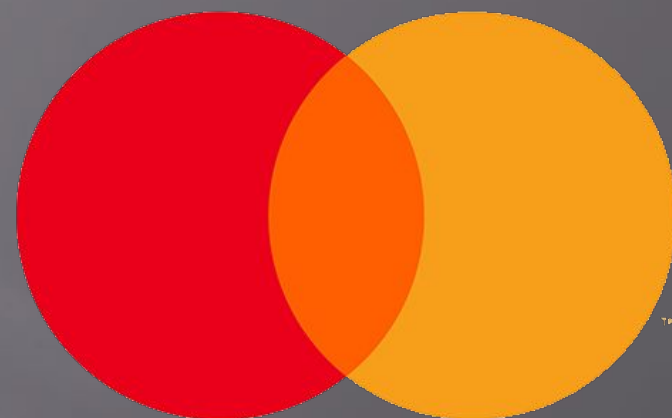

MasterCard Worldwide - міжнародна платіжна система, що об'єднує 22 тисячі фінансових установ в 210 країнах світу. Штаб-квартира компанії знаходиться в Нью-Йорку, США.

Найменування платіжної організації - "MasterCard International Incorporated"

Заснована в 1966 р. в результаті угоди між кількома американськими банками щодо утворення асоціації під назвою Interbank Card Association.

Учасниками платіжної системи "MasterCard" є численна кількість банків, серед яких: АТ "Ощадбанк", АТ "Райффайзен Банк Аваль", ПАТ "Банк Кредит Дніпро", ПАТ КБ "ПриватБанк", АТ "УКРСИББАНК" тощо.

mastercard

Visa International - це електронна платіжна система, яка є некомерційною асоціацією, і об'єднує більше 21000 банків-членів в усьому світу. Visa виконує посередницьку роль між банками, займається організацією розрахунків і забезпечує технічну взаємодію між учасниками системи. Безпосередньо емісією і організацією прийому карток займаються самі банки. Датою виникнення системи вважають 1958 рік, коли були емітовані перші картки Bank Americard.

Україна за класифікацією VISA відноситься до регіону Центральної і Східної Європи, Близького Сходу і Африки. Штаб квартира регіональної ради директорів знаходиться в Лондоні.

Учасники платіжної системи "VISA": ПАТ КБ "ПриватБанк", АТ "Райффайзен Банк Аваль", "УКРСОЦБАНК", ПУБЛІЧНЕ АТ "БАНК ФАМІЛЬНИЙ" тощо.

American Express - американська диверсифікована корпорація, яка надає послуги фізичним та юридичним особам на ринках міжнародного ділового і приватного туризму, фінансових послуг і електронної комерції.

Банк "Надра" став першим банком в Україні, який отримав право проводити навчання персоналу та укладати договори з підприємствами на обслуговування карток American Express та проводити активну роботу з просування елітних платіжних карток в Україні, а нині він - єдиний, хто пропонує своїм клієнтам найбільш привілейований продукт компанії American Express - картки. В Україні через агентські угоди з платіжною системою American Express працюють такі банки, як "ПриватБанк", "Укрексімбанк", "УкрСиббанк", "ВАбанк", "Україна" тощо.

Дякую за увагу